

det er jo en meget hæderlig Retning — væsentligt ere reformatoriske, dog gjerne beholde for sig og dem, der nærmest følge ham, han kommer ogsaa dertil; thi det Conservative er efter hans Forklaring det, der conserverer Samfundet, og paa dette arbejder han. Men ved denne Vending have vi imidlertid ganske tabt det virkelige Begreb af det Conservative; thi Enhver vil, om han endog troer i sine reformatoriske Bestræbelser at maatte vende op og ned paa Alt, sige, og kan fra sit Standpunkt maaskee med fuld Ret sige, at han sigter til at frembringe det største almindelige Velvære, til at conservere Samfundet. Men hele Betydningen af Begrebet Conservativisme i politisk Henseende ligger ikke i det tilsigtede endelige Resultat; det ligger ene i den Maade, hvorpaa, den Vel, ad hvilken Bedkommende søge at bewirke, hvad de ville opnaae, at naae Resultatet (Hørh.). Den Conservative er den, der vil benytte det Bestaaende, og det Bestaaende er Formen; under denne givne Form vil han frembringe saa meget Godt som muligt (Tscherning: Det er netop det, jeg vil). Det synes dog, at den ærede Rigsdagsmand, hvis han tillader mig det, ofte omgaaes temmelig ugeneert med Formen, og denne Form er ikke blot det Abstracte og Almindelige; det er f. Ex. ikke nok at holde sig til Ordet Monarchie; for at det kan blive en Sandhed, hører dertil mange andre Ting og Indretninger. Jeg sagde nu før, at jeg ikke ønskede, at Folk skulde være conservative blot af Egen nytte, fordi det ligger i deres egen Interesse, men jeg indrømmer gjerne, jeg paaستااer, at det ligger i den menneskelige Natur, at de Conservative fortrinnsviis ere dem, for hvem den bestaaende Form og den derunder udviklede Tilstand ogsaa er den bedste, den, under hvilken de troe at befindes sig bedst, uden at disse Mennesker derfor blot tænke paa sig selv. Den, der har det godt, troer tillige, at Andre ogsaa have det godt, eller kunde have det godt, om de ville, under den bestaaende Form. Det er altsaa vistnok for en stor Deel de nærmeste Conservative, de umiddelbart Conservative, som have det godt under den nærværende Tilstand, og til at have det godt hører jo ikke blot Formue, men meget Andet; den Eine sæt-

ter Priis paa sin Stands Anseelse, den Anden paa uforstyrret Rolighed, Andre paa andre Ting; men unægtelig spiller Formue og Besiddelse en stor Rolle i den hele Følelse af Velvære, hvorom her er Tale. Forholder det sig saa, er der altsaa en naturlig Tendens til Conservativisme hos dem, der ere Besiddere, og det er forsaavidt ganske rigtigt, i denne Henseende at lægge Vægt paa Besiddelse. Men naturligtviis fremtræder den en conservativ Retning befordrende Besiddelse paa meget forskellige Trin, og derfor har Conservativismen paa de forskellige Trin af Besiddelsen ogsaa en meget forskjellig Character; der er Mange, der ere meget conservative paa deres eget Trin, men just ikke saameget conservative i andre Forhold. Jeg troer, at det er meget vigtigt at holde fast paa dette Begreb af det Conservative, og derefter at tillægge dette Element en passende Berettigelse ved Siden af det Modsatte; thi det Reformatoriske er ligesaa berettiget, og det vilde være den største Ulykke, naar man blot havde Conservative i Staten, ligesaa vist som det vilde være uheldigt, naar man blot havde Reformatorer, selv om disse i høieste Maade som Endereultat stræbte efter Samfundets Conservation. Men ligesaaalidet som det er en Dyd at være conservativ, naar man med dette Ord forbinder den sande Betydning, ligesaaalidet skal man kaste en ufortjent Skygge paa denne Retning, og det skete virkelig, naar der igaar paastodes, at det var den Art af Conservative, som jeg har betegnet som sædvanligt og naturligt stod i Spidsen for voldsomme Omvæltninger og Revolutioner. Det kan ifølge Sagens Natur ikke være saa, og det har heller ikke været saa. Der er vistnok en Urigsarrighed i de høiere Stænder og Classer, der har foraarsaget Omvæltninger og Omvæltninger; men deres Omvæltninger gaae i Almindelighed ikke ud paa nye Statsformer og Indretninger, men paa at erholde Herredømmet, under den bestaaende Statsform. Vil man betragte Bestræbelserne i den senere Tid, ja, selv om man vil gaae tilbage til 1789, og spørger, hvo der har ikke blot bragt de Reformere i Bevægelse, der have forandret Selskabets Skikkelse — og Gudskelov, at de have fundet Sted, thi de have tilveie-